

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

Constitutio perpetua S.D.N.D. Iulii Papæ III. contra retinens beneficia
ecclesiastica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

CONSTITVTIO PERPETVA S. D. N. DOMINI
IVLII PAPÆ III. CONTRA RETINENTES BE-
neficia ecclesiastica, absque literis Apostolicis
super eisdem retentionibus.

Necnon contra quoscunque apprehendentes possessiones beneficiorum ecclesiasticorum absque eisdem literis Apostolicis.

ANC TISSIMVS in Christo pater, & Dominus noster Dominus Iulius, diuina prouidentia Papa III. cui nuper innotuit quod licet aliàs sã. re. Gregorius decimus, in generali Concilio Lugdunensi, sua generali cõstitutione sancierit quod nullus ex tunc de cætero administrationem dignitatis ad quã electus esset priusquam celebrata de ipso electio confirmaretur sub Oeconomatus, vel procurationis nomine, aut alio de nouo quesito colore in spiritualibus, vel temporalibus per se, vel per alium pro parte, vel in totum gerere, vel recipere, aut illis se immiscere præsumeret, omnes illos qui secus fecissent, iure, si quod illis per electionem quæsitum foret, decernens eo ipso priuatos, & piã. me. Bonifacius Octauus, etiã sua perpetua valitura constitutione sancierit, vt Episcopi, & alij prælati, superiores necnon Abbates, Priores, & cæteri Monasteriorum regimina

exercentes, quocunque nomine censerentur, qui apud sedem Apostolicam promouerentur, aut confirmationis, consecrationis, vel benedictionis munus recipere admissas eis ecclesias, & monasteria dictæ sedis literis eorum promotionem, confirmationem, consecrationem, seu benedictionem huiusmodi continentibus non confectis accedere, vel bonorum ecclesiasticorum administrationem accipere non præsumerent, nullique eos absque dictarum literarum ostensione recipere, aut eis parere, vel intenderent. Quod si forsã contrã præsumptum fuisset, quod per ipsos prælatos, Abbates, Priores, & alios Monasteriorum regimina exercentes prædictos medio tempore actum foret, irritum haberetur, nec quicquam interim iidem Episcopi vel Prælati, Abbates, Priores, vel regimina exercentia de ecclesiarum vel monasteriorum eorundem prouentibus perciperent, & re. me. Paulus tertius. & Rom. Pontifices prædecessores nostri quibuscunque Tabellionibus publicis subexcommunicationis latæ sententiæ pœna inhiuerint, ne ex tunc de cætero, de transumptis suppli-

N n

eationum præterquam habentem clausulam quod earum sola signatura sufficeret, ac decreto & concessione literarum, seu mandatorum possessionem beneficiorum ecclesiasticorum vigore supplicationum huiusmodi apprehendi, rogari deberent, neve illa subscribere, aut quouis modo authenticare, vel partibus tradere præsumerent, volens & Apostolica auctoritate statuens inter cætera, quod partes transumptis, seu literis aut mandatis huiusmodi, extunc deinceps, vrentes, ac illorum prætextu possessionem beneficiorum huiusmodi apprehēdentes fructus, quos ex illis pro tempore perciperent suos non facerent. Quinimo ad beneficia in eisdem transumptis, & literis, ac mandatis expressa efficerentur, ipsa facto perpetuo inhabiles & ad restitutionem fructuum ex illis pro tempore perceptorum, in vtroque foro tenerentur. Decernens sic iudicari debere, ac irritum, &c. Et successiue Sanctitas sua, attendens, quod ante confessionem literarum gratia apostolica est informis, inter alia voluerit, statuerit, & ordinaverit, quod iudices in Romana curia vel extra eam pro tempore existentes, etiam si essent Sanctæ Romana Ecclesiæ, Card. vel causarum Palatii apost. Auditores, aut quicumque alij non iuxta supplicatio. super impetratio. signatarum teno-

res & formas iudicare deberent, etiam decreto irritati adiecto, Nihilominus diuersi Episcopi, & alij Prælati superiores, & Abbates, literis super dispensatio. retinendi beneficia per eos antequam promouerentur, aut eorum electiones confirmarentur, obtenta per prædictam sedem pro tempore concessis minimè confectis beneficia per eos obtenta prædicta retinere, & diuersa alia personæ ecclesiasticæ possessionem beneficiorum ecclesiasticorum eis dicta auctoritate conferri, seu commendari, vel in eorum suorem vniri, aut alias disponi cōcessionem literis apostolicis desuper non expeditis apprehendere præsumunt inhabilitatem, & alias pœnas in sanctionibus & inhiptione, ac voluntate & statuto prædicto contentas, damnabiliter incurrendo in animarum suarum periculum, Volens periculis animarum huiusmodi latius occurrere, sanctiones & inhiptionem, ac voluntatem, & statutum huiusmodi quorum tenores Sanctitas sua, ac si de verbo ad verbum insererentur haberi voluit pro expressis approbans, & innouans, ac perpetuo obseruari debere decernens, & sanctiones ipsas ad inferiora beneficia ecclesiastica, quæcunq;, quomodocunq;, qualificata, ampliand, & extēdens, hac sua in perpetuum valitura constitutione statuit, & ordinavit. Quod omnes & singulæ personæ ecclesiasti-

ſtaſtica, tam ſeculares, quàm quo-
 rumvis ordinum regulares, cuius-
 vis ſtatus, gradus, ordinis vel con-
 ditionis exiſtant, etiam ſi episco-
 pali vel archiepiscopali, aut patri-
 archali, vel alia maiori dignitate
 præfulgeant, quod de cætero lite-
 ris ſuper diſpenſatione retinendi
 beneficia per eos antequam pro-
 moueantur, aut eorum electiones
 confirmentur obtenta eis per ſe-
 dem eandẽ pro tempore conceſ-
 ſis minimẽ conſectis beneficia ip-
 ſa retinere, aut poſſeſſionem ali-
 cuius, ſeu aliquorum beneficiorũ
 eccleſiaſticorum cum cura vel ſi-
 ne cura ſecularium vel quorum-
 vis ordinum regularium quecum-
 que, & qualitercunque qualifica-
 torum eis dicta auctoritate apo-
 ſtol. conferri ſeu commendari, aut
 in eorum fauorem & commodũ
 vniri ſeu aliàs diſponi conceſſio-
 nis literis apoſtolicis ſuper colla-
 tione, ſeu commenda, aut vnione
 ſeu alia diſpenſatione huiusmodi
 non expeditis per ſe, vel per aliũ,
 ſeu alios eius nomine etiam ſup-
 plication. ſeu ſumptorum vel trã-
 ſumptorum huiusmodi, aut col-
 lationum eis poſtmodum de ipſis
 beneficiis tanquam etiã tunc cer-
 to modo in ſupplication. expreſ-
 ſo vacantibus ordinaria vel alia
 quavis auctoritate factarum præ-
 textu apprehendere præſumpſe-
 rint, aut per alios apprehẽſam, ra-
 tam, & gratam habuerint, ipſorũ
 beneficiorum non poſſeſſores ſed

meri & nudi detentores, ac vio-
 lenti, & ſiue alio quo titulo in eis
 intruſi cenſeantur, & pro talibus
 habeantur, & reputentur, nec fru-
 ctus ſuos faciãt, ſed ad illorum re-
 ſtitutionem, vt præfertur, tenean-
 tur, & obligati exiſtant, conſtitu-
 tion. ſeu dicta cancellariæ regulae
 de annali, & triennali poſſeſſore
 in illis locum non habeant, nec
 eiſdem detentoribus, & intruſis
 in aliquo ſuffragentur: quinimo
 beneficia per eos tẽpore promo-
 tionis ſuæ, aut eorum electionis,
 confirgationis, obtenta literis ſu-
 per diſpenſatione ea retinendi, ſi-
 bi conceſſa non expeditis retinẽ-
 tes, aut poſſeſſionem beneficiorũ
 literis apoſtolicis ſuper illis
 non conſectis apprehendentes,
 ſeu per alios apprehenſam, ratam,
 & gratam habentes beneficia, ſic
 retenta, aut apprehenſa, & omne
 ius quod in illis, vel ad illa pro
 tempore quomodolibet habue-
 rint eo ipſo amittant, illiſque, &
 illo priuari, ac ad illa de cætero ob-
 tinenda perpetuo inhabiles, nec
 illa vltorius, & prætextu noui titu-
 li, aut nouæ commenda, vel vnio-
 nis, ſeu alterius diſpoſitionis etiã
 apoſtolica auctoritate facta aſſe-
 qui valeant, ſed beneficia ipſa rã-
 quam de iure, & facto vacãtia aliis
 cõferri, ſeu cõmẽdari, & per quos-
 vis, tã ab eorũ ordinariis, collato-
 ribus, quàm à ſede prædicta liberẽ
 impetrari poſſint, & ſi beneficia
 ipſa litigioſa fuerint colligantis

in omni iure, & ad omne ius quod beneficium retinentibus, aut possessionem apprehendentibus huiusmodi in eisdem beneficiis, vel ad illa quomodolibet compete-
bat aut competere poterat eo ipso absque iuris, aut hominis ministerio surrogentur, & surrogati effe-
censeantur, ac in eorum favorem causa desuper pendens aduocata, & lis extincta fuisse, & similiter esse censeantur. Quodque de cetero supplicationes etiam manu nostra, & motu proprio signatæ, nisi habuerint clausulam, quod eorū sola signatura sufficiat, nullam aliam, quàm per literarum super illis conficiendæ fidei, aut probationem faciant, seu præsentent, nec vlla eis in aliquo alio casu fides adhibeatur, aut adhiberi possit. Decernens sic & non aliter, tam in eadē curia, quàm extra eam, & in partibus per quoscunque iudices, ac commissarios quauis etiam apostolica auctoritate prædicta fungentes etiā causarum palatij huiusmodi Auditores & ipsius Romanæ Ecclesie Cardinales in quavis causa, & instantia sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate iudicari & diffiniri debere, ac irritum, &c.

Placet publicetur & describatur I.

Lecta & publicata fuit supradicta Regula Romæ, in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo quingente-

simo quinquagesimo tertio, die verò Sabbati XXVII. mensis Maii. Pōtificatus prælibati Sanctiss. Domini nostri Iulij, Diuina prouidentia Papæ tertij, anno quarto.

A. Lomellinus Custos.

64 Dispensatio est odiosa ca. 1. & 2. de fil. Odiosa presby. lib. 6. quamobrem non extenditur etiam ad casum habetem maiorem rationem, arguendo à maiori ad minus. cap. si. de transla. præla. Fel. in ca. postulasti. col. u. nu. 8. in fi. & nu. seq. de rescrip.

65 Vt nec quidem dispensatus ad curatum, censeatur dispensatus ad simplex. Do. de Rot. decis. 136. voluerunt, in no.] in ut. de filiis presby. decis. 2.] & illegitimus dispensatus ad beneficium non censeatur dispensatus ad pensionem, nisi exprimat, per c. quattuor & c. cui. de non sacerdotali, de præb. lib. 6. hoc docet Hiero. Gigas in tract. de pens. q. 18. nisi semel consecutus fuisset beneficium ex dispensatione, quod postea resignasset. & eidem reseruata esset pensio iuxta ca. nisi, de præb. ita Gigas: alibi tamen dicam fusius.

66 Item natura dispensationis est tam odiosa, vt non comprehendat beneficia, nisi de quibus habita sit mentio in ea maxime si sint alterius qualitatis: ideoque dispensatus ad dignitates, etiam si illis immincat animarum cura, non censeatur dispensatus ad beneficia curata sine dignitate. gl. & doc. in c. non potest, de præb. in 6. per tex. in ca. cum in illis, ibidem.

67 Ideoque debet esse cautus impetrans, vt exprimat & simplicia, & curata, ac alias qualificata, alias neutiquam in dispensatione comprehenderetur: veluti monachus dispensatus ad curatum, non censeatur ad simplex dispensatus. c. cui, de præb. lib. 6. Dec. in c. asse clerici. §. si. col. 7. nu. 10. de iud. las. in l. si. num. 37. de const. princ. [Si tamen quis impetret dispensationem ad duo curata, vel alias incompatibilia, si iuste vnum habet, non tenetur de illo facere mentionem, quia de illo non agitur, & quia est clausula pro expressis habetis, & vt generaliter ad quæcunq; beneficia dispensatur, & si impetrans

petrans expressisset se habere unū, non recusasset Papa vel cum difficultate, imo facilius dispensasset, vt not. doct. in ca. postulasti. de rescrip. sed si velit dispensare cum illis, quæ habet, & vt alia consequatur, tunc ea exprimere tenetur. c. 2. de filius presb. in 6.

68 Quinimo si quis impeteret beneficiū non exprimendo esse curatum, licet in fine eiusdem impetrationis dicatur, quod animarum cura non negligatur: tamen si illud impetratum sit curatum, non debetur. per text. in clem. in princ. de præben. postquam dispositiue non fuit habita mentio cure.

69 Item dicta clausula, &c. in supplicatione nil operatur, quod ad prædicta, nisi ad ea quæ de iure & praxi comprehendantur, quæ superius declarauimus in signatura gratie. & in l. ceterorum. ff. de verborum significatione.

Extenditur dispensatio

70 Limitatur ad accessoria consecutiua, ad quæ dispensatio extenditur. gl. sing. in c. quia in tantum. de præb. nam si dispensatus sit ad plura beneficia curata, in consequens videtur mecum dispensatum, vt possim habere substitutum, & vicarium in altero, aliàs dispensatio non sortiretur effectum, nec prodesset. Fel. in c. postulasti. col. 13. de rescrip.

71 Item dispensatus ad plures ecclesias parrochiales, censetur excusatus, ne teneatur solemnibus festis in vtroque adesse, licet aliàs contra. c. si quis in clero. iuncta glo. 7. q. 1. quam probat Barb. in clem. 1. col. 54. de elect. & in sol. in c. postulasti. col. pe. de rescrip.

72 Præterea dispensatus ad plura curata, censetur dispensatus de non residendo in vno, per gl. in c. non potest, de præb. libr. 6. Panor. & alii in c. extirpande. §. qui vero. illo tit. Fel. in c. si. de simo. Spec. in titul. de dispensa. §. dicendum, vers. quid si indulgetur. [Ias. in l. beneficium. col. 8. n. 44. de constit. princ.]

Dispensatio ad duo non tenetur in vtroque resi-

73 Non prætermittendum est, quod minor dispensatus ad curatum, censetur dispensatus de non promouendo, sine quo non posset Curatum vltra annum obtinere. c. licet canon. de elect. in 6. Panor. & alii in d. ca. quia in tantum. de præb. & dispensatus, vt possit ad sacerdotium promoueri, vide-

tur eidem concessum, vt ad subdiaconatum & alios ordines promoueatur. Ioan. And. in c. postulasti. de rescrip. Fel. in c. ar. si clerici. §. fin. col. pen. de iud.

74 Accedit quod episcopus dispensatus ne intra annum teneatur consecrari, videatur interim quoque dispensatus ad priora beneficia retinenda: vt docet Panor. in d. c. cum in cunctis. §. cum verb. de elect. glo. in verb. consecrari. §. item in super. de collat. in pragm.

75 Et sic patet in dispensatione (quamuis sit odiosa) fieri extensionem ad casum, sine quo dispensatio nullum sortiretur effectum. l. si stipulatus fuero per te. ff. de verb. oblig. l. 2. de iuris d. omnium iud. ca. si postquam. de elect. in 6. Et vbi tempore interdicti conceditur baptismus & chrismatio, & sic chrismatismis confectio, sine qua chrisma dari non posset. c. quoniam, de senten. excommu. lib. 6.

76 Animaduertendum tamen est dispensationem non extendi ad consecutiua separabilia: vnde minor dispensatus de promouendo, & vt celeriter, non censetur dispensatus de obtinendo beneficium curatum: quia licet hoc sit consecutiuum, tamen est separabile, & non necessarium: & dispensatio debitum sortitur effectum absque beneficio, quod sufficit doct. in clem. 1. de elec. & qualu. gloss. in cap. cut. de præbend. in 6.

Minor dispensatus vt promoueatur non potest obtinere beneficium curatum.

77 Nisi illa fuerint inclusiua: vnde dispensatus ad diaconatum, potest suscipere subdiaconatum: vt docet loa. And. in addi. ad Spec. cod. tit. §. postremum. in princ.

78 Minor etiam dispensatus vt sit canonicus in ecclesia cathedrali, non poterit esse iudex delegatus. c. statutum, in verb. canonicis. de rescrip. in 6. Fel. in cap. cum nunciis. 1. not. de testib. nec habebit hic minor locum in capitulo, nec suffragium. gl. in clem. 2. de elec. Fel. in c. ar. si clerici. §. fin. col. pen. de iudic.

79 Alius effectus dispensationis est, quod dispensatio est gratia, & misericorditer indulgetur, c. si. de schisma. c. innotuit. de elect. Domin. in capitul. licet canon. in fin. de elect.

Dispensatio vocatur gratia & beneficiū.

80 Ideo non tenetur episcopus vel alius dispensare, sed hoc ei liberum est, *capit. ac si clericus, in fin. ubi potest, de iudic. & ibidem plen. Panorm. & alii, nisi evidens urgeat, ratio, & cauta dispensandi, tunc enim tenetur, veluti fauore studii, cap. cum ex eo, de elect. in 6. & in aliis casibus similem aut maiorem rationem continentibus, §. porro, quæ sunt prima cau. benef. amic. Spec. in tit. de lapsis & dispen. in §. genera. & ibi Bald. in addit. ad eum in princ. Perus. in ca. licet canon, §. is etiam, 3. not. de elect. in 6. gloss. in cap. exigunt. a. quest. 7.*

81 Iude vocatur dispensationis beneficium, in c. innotuit, vers. habito, de elect. & si- cut beneficium inuito non confertur, reg. inuito, ff. de reg. iur. ita nec dispensatur cum aliquo inuito & gratia dispensationis vocatur, in cap. licet canon, de elect. in 6. vbi Perus. dicit non expirare per mortem concedentis.

Dispensa-
tio an re-
uocari
possit.

82 Ad hæc sicut beneficium collatum non potest collator reuocare, sic nec dispensationem sine magna causa, *ca. cum ex eo, vbi gloss. & doct. de elect. lib. 6. quia beneficio iuuari nos oportet, non decipi: l. in commodato, §. si quis, ff. de commodat. c. vno, illo tit.*

83 Insuper ex dispensatione quis plura beneficia retinere poterit, licet aliàs non possit: *c. dudum, 2. de elect. & incompatibilia, de quibus inferius dicam in bulle declaratione: & etiam beneficium, quod aliàs retineri non valet, per dispensationem retineri poterit, c. diuersis, de cler. coniug. ca. fin. de cler. pere.*

84 Præterea dispensatus de crimine publico non potest postea accusari, si publice dispensatum secum extiterit, *per. cap. ex tua, de filiis presbyterorum, c. super his, de accusatio. Spec. in eod. tit. §. postremo, vbi alia videre poteris, quod post dispensationem poterit quis sacramenta recipere, & suum officium licite exercere, & alia facere, quæ possit alius habilis. Et in summa effectus dispensationis est, vt si perperam concessa sit, tam animam concedentis, quam dispensati ad inferos deducat, vbi miserè cruciabantur. [Tamen si quis impetrauerit beneficium vacans per non promotio-*

Dispensa-
tio ad in-
feros de-
ducit.

nem Titii, aut per ademptionem secundi, si is pendente processu impetret dispensationem, vt retinere possit illud beneficium, illa dispensatio in præiudicium tertii impetrantis non valebit, *vt docet Cardin. in cap. quia diligentia, de elect. & Felin. in c. super eo, per illum, c. col. 2. de off. deleg. facit c. quæ annis, de rescrip. lib. 9.]*

85 Vltimo quia praxis horum omnium consistit in bulla, & formula dispensationis: ideo non erit alienum eam statim ob oculos subiicere declarando claufulas notabiles, super quibus sapius dubitari videtur: tu lector bene uole, boni consules.

Formula dispensationis ad duo,
& super atate.

Ilius, &c. Dilecto filio Ioa-
chimo Geloy, de nobili genere
procreato ex utroque parente, sa-
lutem. Nobilitas generis, vitæ ac
morum honestas, aliaque, &c. nos
inducunt, vt te specialibus fauori-
bus, & gratiis prosequamur. Hinc
est, quod nos (te qui, vt asseris de
nobili genere ex utroque parente
procreatus, & quintodecimo, seu
circa tuæ ætatis anno constitutus,
ac in vniuersitate Paris. actu studēs
existis, necnon parrochiam ec-
clesiam sancti N. diocesis N. ex
concessione Apostolica in com-
mendam obtines) præmissorum
meritorum tuorum intuitu gra-
tioso fauore prosequi volentes:
Téque, &c. necnon omnia, &c.
tuis in hac parte supplicationibus
inclinari, tecum vt ex nunc dicta
ecclesiam, aut illa per te dimissa
vnum, & cum ad vigesimum di-
ctæ tuæ ætatis annum perueneris
cum eo aliud, & sine illis quæcum-
que duo alia curata, seu aliàs inui-
cem